

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 8.5.2013
COM(2013) 266 final

2013/0139 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o primerljivosti provizij, povezanih s plačilnimi računi,
zamenjavi plačilnih računov
in dostopu do osnovnih plačilnih računov**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2013) 164 final}

{SWD(2013) 165 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Nadaljnji razvoj enotnega trga na področju finančnih storitev je izredno pomemben za evropsko rast in konkurenčnost. Vendar ovire za popolnoma integriran notranji trg finančnih storitev še niso odpravljene. Cilj nedavnih pobud na ravni EU je bil prispevati k razvoju celotnega potenciala enotnega trga s preprečevanjem razdrobljenosti trga ter odpravljanjem omejitev in ovir pri pretoku storitev ter s krepitvijo zaupanja državljanov v notranji trg in z zagotavljanjem, da se njegove koristi prenesejo na potrošnike.

Akt za enotni trg I, ki ga je Komisija sprejela aprila 2011, opredeljuje dvanajst pobud za okrepitev rasti in zaupanja državljanov v enotni trg. Akt za enotni trg I določa, da je treba na področju finančnih storitev na drobno posvetiti več pozornosti „preglednosti bančnih stroškov in izboljšanj[u] zaščite posojilojemalcev na trgu hipotekarnih posojil“. Komisija je predlagala tudi „pobudo o dostopu do osnovnega plačilnega računa po sprejemljivi ceni za vse državljane, ne glede na kraj prebivališča v EU“, da bi vsem državljanom omogočila aktivno sodelovanje na enotnem trgu.

V Aktu za enotni trg II, ki je bil sprejet 3. oktobra 2012, je zakonodajna pobuda o bančnih računih v EU opredeljena kot eden od dvanajstih prednostnih ukrepov za ustvarjanje konkretnih učinkov na terenu ter zaupanja med državljani in podjetji, da bodo izkoristili prednosti enotnega trga.¹ Njegov cilj je „zagotovitev vsem državljanom EU dostopa do osnovnega plačilnega računa, zagotovitev preglednosti in primerljivosti provizij za bančne račune ter poenostavitev spremembe bančnega računa“.² Poleg tega je Komisija kot del svojega delovnega programa za leto 2013³ napovedala predloge na področju preglednosti in primerljivosti bančnih provizij ter zamenjave bančnih računov.

Predhodne pobude na področju bančništva na drobno niso le izboljšale zmožnosti ponudnikov plačilnih storitev za čezmejno poslovanje, ampak so bile z njimi zagotovljene tudi znatne koristi za veliko evropskih potrošnikov, zlasti zaradi cenejših transakcij, hitrejših plačil ter preglednejših pogojev in cen. Direktiva o plačilnih storitvah (2007/64/ES) določa nekatere obveznosti glede preglednosti v zvezi s provizijami, ki jih zaračunajo ponudniki plačilnih storitev. S to pobudo se je znatno skrajšal čas izvajanja transakcij in povečala se je doslednost informacij, zagotovljenih potrošnikom v zvezi z njihovimi plačilnimi storitvami. Z nedavno uredbo o enotnem območju plačil v eurih (SEPA) je bil vzpostavljen celovit okvir za izvajanje varnih in hitrih plačilnih transakcij v euroobmočju, s čimer sta poenostavljena zagotavljanje plačilnih storitev in mobilnost potrošnikov.

Ukrepi za uresničevanje enotnega trga finančnih storitev bi morali spodbujati rast in poslovne priložnosti za ponudnike finančnih storitev, ključnega pomena pa je tudi njihov vpliv na potrošnike. Trenutno zaradi nejasnosti provizij za plačilne račune potrošniki težko sprejemajo ozaveščene odločitve. Poleg tega je postopek zamenjave plačilnih računov pogosto dolgotrajen in zapleten, tudi če so provizije primerljive. Zato je raven pasivnosti potrošnikov, kar zadeva plačilne račune, še vedno zelo visoka. Raziskava o finančnih storitvah na drobno, ki je bila izvedena leta 2012⁴, je pokazala, da velik del potrošnikov običajno vztraja pri svojem ponudniku plačilnih storitev. Le 16 % sodelujočih v raziskavi, ki že imajo finančni

¹ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/barnier/headlines/news/2012/10/20121003_en.htm.

² „Akt za enotni trg II – Skupaj za novo rast“, COM(2012) 573 z dne 3. oktobra 2012, str. 16.

³ „Delovni program Komisije za leto 2013“, COM(2012) 629 z dne 23. oktobra 2012, Priloga I, str. 5.

⁴ Eurobarometer.

produkt, je v zadnjih petih letih odprlo nov plačilni račun. Poleg tega je le 3 % sodelujočih v raziskavi navedlo, da so odprli plačilni račun v tujini. Potrošnike so od nakupa maloprodajnih finančnih produktov v tujini odvrnile nejasne informacije (21 %), nejasnosti glede pravic potrošnikov (18 %) ali prezapleten postopek (15 %). Zaradi pasivnosti potrošnikov ponudniki finančnih storitev težje pridobijo nove stranke, njihov vstop na nove trge pa je manj zanimiv, zlasti v čezmejnem smislu. Zato se povečajo cene in zmanjša kakovost storitev za potrošnike.

Učinek ukrepov, ki jih je EU sprejela za zagotavljanje trdnega in zanesljivega okvira, da bi v celoti razvila koristi notranjega trga za finančne storitve, zmanjšuje dejstvo, da velik del prebivalstva EU še vedno nima bančnega računa. Svetovna banka je ocenila, da približno 58 milijonov potrošnikov EU nima plačilnega računa⁵ in da ga približno 25 milijonov želi odpreti. Poleg tega študije in posvetovanja Komisije ter pritožbe potrošnikov kažejo, da ima veliko državljanov težave pri odpiranju plačilnega računa, ker nimajo stalnega prebivališča v državi članici, v kateri ima sedež ponudnik plačilnih storitev. Take okoliščine zadevajo tudi veliko število potrošnikov EU, ki živijo v drugih državah članicah (12,3 milijona ljudi v letu 2010). Vsi ti dejavniki negativno vplivajo na potrošnikovo zmožnost pridobitve plačilnega računa, zlasti v tujini. Kot je navedeno v pred kratkim sprejetem svežnju o socialnih naložbah, so plačilni računi pomembno orodje, ki ljudem omogoča sodelovanje v gospodarstvu in družbi⁶.

Poleg tega dejstvo, da trenutno veliko potrošnikov ne sodeluje na notranjem trgu za finančne storitve, negativno vpliva na ponudnike plačilnih storitev in potrošnike. Po eni strani to pomeni manjšo spodbudo za ponudnike, da bi svoje storitve ponujali v Uniji in vstopali na nove trge, kar ovira konkurenčni proces in ustvarja manj ugodne pogoje za potrošnike. Po drugi strani pa so potrošniki brez dostopa do bančnih storitev prikrajšani za koristi notranjega trga. Za gospodarstvo je značilno stalno povečevanje brezgotovinskih transakcij. Ta trend vpliva na podjetja in potrošnike. Vpliva tudi na javne uprave, ki se zavedajo prednosti brezgotovinskih transakcij.⁷ Poleg tega potrošniki, ki nimajo dostopa do plačilnih računov, ne morejo izkoristiti vseh prednosti notranjega trga, na primer zaradi ovir za čezmejni ali spletni nakup blaga.

Ker so plačilni računi produkt finančnih storitev, ki je najpogosteje kupljen v tujini, je ključno opredeliti ustrezne rešitve za zgoraj opisane težave. Posledice neukrepanja so lahko resne, vključno z omejenim razvojem v celoti delujočega notranjega trga z znatnim vplivom na ponudnike plačilnih storitev, potrošnike in gospodarstvo na splošno. Poleg tega je finančna kriza opozorila na pomen učinkovitih ukrepov za ponovno vzpostavitev visoke ravni zaupanja potrošnikov v finančne institucije.

Glede na to je zaradi krepitve povezovanja trga plačilnih računov EU cilj tega predloga izboljšati preglednost in primerljivost informacij o provizijah v zvezi s plačilnimi računi, poenostaviti zamenjavo plačilnih računov, odpraviti diskriminacijo na podlagi stalnega

⁵ Poročilo Svetovne banke.

⁶ Sporočilo Komisije o socialnih naložbah za rast in kohezijo, COM (2013)83 z dne 20. februarja 2013.

⁷ Na Irskem je na primer le 40 % izplačil socialnih dajatev izvedenih z nakazilom na plačilni račun, 52 % pa prek poštnege urada, glej *Strategy for Financial Inclusion*, Usmerjevalna skupina za finančno vključevanje, irsko ministrstvo za finance, junij 2011, str. 14, <http://www.finance.gov.ie/documents/publications/reports/2011/Fininclusreport2011.pdf>. Poleg tega je bilo ocenjeno, da „znašajo stroški, ki jih ima gospodarstvo zaradi uporabe neelektronskih plačilnih sistemov, približno 1 milijardo EUR na leto.“ Raziskava, ki so jo izvedli člani irske organizacije za plačilne storitve leta 2007 [...], str. 18. Podobne ugotovitve veljajo za Nemčijo, za katero so bili v poročilu o finančni vključenosti, ki ga je pripravil nemški parlament, potrjeni visoki upravni stroški, ki nastanejo, ker vladne agencije plačila dajatev izvajajo v neelektronski obliki, glej *Bericht der Bundesregierung zur Umsetzung der Empfehlungen des Zentralen Kreditausschusses zum Girokonto für jedermann*, Drucksache 17/8312, Deutscher Bundestag, 27. december 2011, str. 7.

prebivališča v zvezi s plačilnimi računi ter zagotoviti dostop do osnovnega plačilnega računa v EU. Predlog bo prispeval k enostavnejšemu vstopu na trg, boljši ekonomiji obsega in zato večji konkurenci v sektorju bančništva in plačilnih storitev v državah članicah in med njimi. Z ukrepanjem za poenostavitev primerjave storitev in provizij, ki jih ponujajo ponudniki plačilnih storitev, ter za olajšanje postopka zamenjave plačilnih računov se bodo izboljšale tudi cene in storitve za potrošnike. Poleg tega bo ta predlog zagotovil vsem potrošnikom EU dostop do storitev, povezanih z osnovnim plačilnim računom, in preprečil diskriminacijo na podlagi prebivališča do potrošnikov, ki nameravajo odpreti plačilni račun v tujini, kar bo pozitivno za ponudnike plačilnih storitev in potrošnike.

1.2. Veljavne določbe na področju, na katero se nanaša predlog

Preglednost in primerljivost provizij za plačilne račune

Direktiva o plačilnih storitvah (2007/64/ES) določa nekatere obveznosti glede preglednosti v zvezi s provizijami, ki jih zaračunajo ponudniki plačilnih storitev, ne določa pa okvira za opredelitev načina predstavitve teh informacij in ne vsebuje nobene določbe o primerljivosti provizij.

Evropska komisija je leta 2010 Odbor za evropsko bančno industrijo (EBIC), ki zastopa sektor bančništva na ravni EU, pozvala, naj prek samoregulacije razvije okvir za zagotovitev večje preglednosti provizij za plačilne račune. EBIC je maja 2011 Evropski komisiji predstavil predlog, ki se je izkazal za nezadostnega. Pri tem poskusu samoregulacije je bila neuspešna zlasti priprava usklajene terminologije v ustreznem časovnem okviru.

Zamenjava plačilnih računov

EBIC je leta 2008 sprejel Skupna načela za zamenjavo bančnih računov, ki določajo postopek za poenostavitev zamenjave plačilnih računov znotraj države članice. Izvajanje skupnih načel bi moralo biti končano do konca leta 2009. Vendar je bilo od leta 2012 izvrševanje teh smernic še vedno nezadostno.

Načel, ki jih je določil EBIC, niso upoštevali vsi ponudniki plačilnih storitev, njihovo izvajanje pa je bilo pogosto pomanjkljivo in neenotno. To je povzročilo številne težave za potrošnike, ki so želeli zamenjati račune. Številni potrošniki so imeli težave z napačno usmeritvijo plačilnih nalogov, zaradi česar se lahko včasih izreče denarna kazen. Poleg tega trajanje postopka zamenjave računov v nekaterih državah znatno presega 15 dni, kot je določeno v skupnih načelih. Potrošnikom tudi pogosto niso zagotovljene jasne informacije v zvezi z razpoložljivostjo mehanizma za zamenjavo računov in njegovimi osnovnimi značilnostmi.

Dostop do osnovnega plačilnega računa

Komisija je 18. julija 2011 sprejela priporočilo o dostopu do osnovnega plačilnega računa⁸. V njem je države članice pozvala, naj v 6 mesecih od objave priporočila sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev, da bodo potrošniki imeli dostop do osnovnih plačilnih računov. Kot nadaljnji ukrep so službe Komisije 22. avgusta 2012 sprejele poročilo „o nacionalnih ukrepih in praksah v zvezi z dostopom do osnovnih plačilnih računov“⁹, da bi ocenile obseg skladnosti držav članic s priporočilom, pri čemer je bilo ugotovljeno, da le nekaj držav članic izpolnjuje glavna načela iz priporočila.

Do zdaj enajst držav članic ni sprejelo nobenega ukrepa v zvezi z odprtjem računa, značilnostmi takega računa in s tem povezanimi stroški. Načela iz priporočila delno izpolnjuje le nekaj držav članic. Preostale države članice so vzpostavile ali bodo vzpostavile nekatera

⁸ 2011/442/EU: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32011H0442:SL:NOT>.

⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/finances-retail/docs/inclusion/swd_2012_249_en.pdf.

pravila ali sisteme, vendar z zelo različnimi standardi in stopnjami izvajanja. V nekaterih državah sprejeti ukrepi niso v obliki zakonodajnih pobud, ampak so omejeni na samoregulatorne ukrepe, ki zadevajo le tiste banke, ki se prostovoljno odločijo spoštovati zadevna načela. Njihova učinkovitost je zato omejena in njihovo izvajanje nedosledno. V drugih državah članicah so sprejete le generične in splošne določbe v zvezi z dostopom, medtem ko zadevni strukturni ukrepi še vedno niso sprejeti.

1.3. Usklajenost z drugimi politikami EU in cilji Unije

Predlog je skladen s politikami in cilji Unije. Predvideni ukrepi bodo spodbudili razvoj notranjega trga in vsem potrošnikom v vseh državah članicah omogočili, da bodo v celoti izkoristili vse koristi, ki izhajajo iz tega. S predlogom se bo zaradi povečanja konkurence med ponudniki plačilnih storitev in omogočanja sodelovanja potrošnikov na enotnem trgu povečal tudi obseg transakcij znotraj Unije in prispevalo k doseganju širših ciljev gospodarske rasti.

Ta predlog dopolnjuje ukrepe, ki jih je Komisija sprejela v direktivi o plačilnih storitvah. Ta določa usklajena pravila o preglednosti provizij, njen cilj pa je zmanjšati stroške plačilnih sistemov za ponudnike plačilnih storitev. Na drugi strani sta neposredna cilja tega predloga uskladitev terminologije in predstavitev v zvezi s provizijami ter vzpostavitev standardov kakovosti za informacijska orodja, da se omogoči primerjava med plačilnimi računi. Poleg tega predlog določa postopek za učinkovito zamenjavo plačilnih računov ter zagotovitev dostopa do osnovnih plačilnih storitev.

Predlog je skladen s politiko Unije na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. V skladu s tretjo direktivo o preprečevanju pranja denarja¹⁰ bodo morali potrošniki pred odprtjem računa še vedno izpolniti zahteve glede identitete. Vendar ponudniki plačilnih storitev ne bodo več mogli zavrniti odprtja plačilnega računa na podlagi domnev o pranju denarja, utemeljenih zgolj z dejstvom, da potrošnik v državi članici, v kateri želi odpreti račun, nima stalnega prebivališča.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKA

2.1. Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Posvetovalne metode, glavni ciljni sektorji in splošni profil udeležencev posvetovanja

Službe Komisije so javno posvetovanje začele 20. marca 2012. Njegov cilj je bil zbrati stališča zainteresiranih strani o preglednosti provizij za plačilne račune, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov, da se oceni potreba po ukrepanju na ravni Evropske unije in opredelijo morebitni ukrepi, ki bi jih bilo treba sprejeti. Evropska komisija je prejela 124 odgovorov zainteresiranih strani iz 19 držav članic in ene članice EGP ter predstavniških organov na ravni EU in na mednarodni ravni.

Povzetek in upoštevanje odgovorov

Kar zadeva preglednost provizij za plačilne račune, je večina udeležencev posvetovanja iz vseh kategorij zainteresiranih strani navedla, da so v sektorju bančništva na drobno imeli težave z načinom predstavitve in primerljivostjo takšnih provizij. Potrošniki so soglasno podprli ukrepanje na ravni EU, katerega cilj je zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev na teh področjih. Bolj neenotno pa je bilo stališče držav članic in zadevnega sektorja glede možnih načinov reševanja teh vprašanj. Nekatere države članice so podprle ukrepanje na ravni EU ali pa so razmišljale o tej možnosti, druge pa so menile, da bi bilo treba najprej sprejeti

¹⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma, 26.10.2005.

dodatne ukrepe na nacionalni ravni. Večina zainteresiranih strani iz sektorja finančnih storitev je menila, da zakonodaja na ravni EU ni potrebna ter da bi moralo biti ukrepanje na ravni EU, če bi se zanj odločili, prilagodljivo in da bi bilo treba pri tem upoštevati prizadevanja na nacionalni ravni.

Kar zadeva zamenjavo računov, so potrošniki in predstavniki civilne družbe menili, da banke ne ponujajo vedno storitve zamenjave računov in da te storitve, tudi če so na voljo, niso v celoti skladne z določbami skupnih načel. Nasprotno so predstavniki sektorja finančnih storitev menili, da večina ponudnikov zagotavlja storitve zamenjave računov v skladu s skupnimi načeli. Podobna so bila stališča javnih organov. Mnenja o tem, ali bi morala biti skupna načela obvezna, so bila mešana. Več držav članic in predstavniki sektorja finančnih storitev so menili, da bi moralo upoštevanje skupnih načel ostati neobvezno. Udeleženci posvetovanja iz drugih držav članic so bili bolj odprti do uvedbe obveznih skupnih načel, ker bi se tako zagotovilo učinkovitejše izvajanje zadevnih določb. Potrošniki in predstavniki civilne družbe so trdno prepričani, da bi morala skupna načela postati zavezujoča. Zainteresirane strani so bile neenotne tudi glede tega, ali bi morala morebitna pobuda zajemati čezmejno zamenjavo računov. Zdi se, da večina potrošnikov podpira čezmejno zamenjavo računov, večina sodelujočih predstavnikov sektorja pa tej možnosti nasprotuje. Medtem ko več držav članic, ki so sodelovale v posvetovanju, ne podpira čezmejne razsežnosti, nekatere menijo, da bi ta možnost prispevala k uresničevanju enotnega trga.

Kar zadeva dostop, so bili rezultati posvetovanja mešani. Na eni strani so predstavniki sektorja finančnih storitev in nekatere države članice trdili, da ni večjih ovir, zaradi katerih potrošniki ne bi mogli dostopati do osnovnega računa, ker sektor finančnih storitev upošteva nacionalne določbe o dostopu ali priporočilo EU. Zato so sklenili, da ukrepanje na tem področju ni potrebno. Predstavniki sektorja finančnih storitev so poudarili tudi, da bi morali biti morebitni ukrepi sprejeti na nacionalni ravni, da bi se upoštevalo različno pravno in regulativno okolje v EU. Na drugi strani potrošniki, predstavniki civilne družbe in nekatere druge države članice menijo, da je sedanje stanje nezadovoljivo in da so z dostopom do storitev osnovnega računa povezane velike težave. Zato odločno podpirajo pobudo, na podlagi katere je zagotovljen dostop do osnovnega računa. Posledično podpirajo zakonodajne ukrepe na ravni EU, čeprav z določeno stopnjo prilagodljivosti glede na nacionalne okoliščine.

Med tem procesom so imele službe Komisije tudi številna srečanja z državami članicami, ponudniki plačilnih storitev, predstavniki sektorja ter predstavniki potrošnikov.

2.2. Ocena učinka

Komisija je v skladu s politiko „boljše priprave zakonodaje“ pripravila oceno učinka alternativnih možnosti politike. Možnosti politike so bile povezane s področjem uporabe novih določb, ravno standardizacije, vzpostavitvijo in delovanjem ukrepov v zvezi s preglednostjo in primerljivostjo provizij, zamenjavo plačilnih računov, boljšim dostopom do osnovnih plačilnih storitev in načinom zagotavljanja njihove učinkovite uporabe za potrošnike.

Ocena učinka je temeljila na več študijah in raziskavah. Te so vključevale: študijo Eurobarometra, študijo o količinski opredelitvi gospodarskega vpliva ukrepov EU na izboljšanje preglednosti provizij, primerljivost in mobilnost na notranjem trgu za osebne bančne tekoče račune, študijo o preglednosti in primerljivosti bančnih provizij in mobilnosti v bančništvu ter raziskavo izkušenj potrošnikov v zvezi z zamenjavo računov s sklicevanjem na skupna načela za zamenjavo bančnih računov.

Na podlagi ocene učinka je bilo ugotovljenih več težav v zvezi s preglednostjo in primerljivostjo provizij za plačilne račune. Informacije o provizijah, zagotovljene

potrošnikom, so preveč zapletene. Zaradi različnih modelov oblikovanja cen je izbira ustreznega produkta še bolj zapletena. To povzroča asimetrijo informacij in ovira zmožnost potrošnikov, da bi razumeli pomen provizij, njihovo izbiro in nazadnje tudi konkurenco. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da so cene plačilnih računov zelo različne, zato je vprašljiva stopnja konkurenčnosti cen na trgu. Različne cene vplivajo tudi na mnenje, da cene plačilnih računov niso pravične, zato je zaupanje potrošnikov v sektor manjše.

Komisija je na podlagi teh ugotovitev in analize možnosti, ki so na voljo, ugotovila, da bi moral priporočeni sklop ukrepov politike vključevati standardni seznam provizij, zaračunanih za storitve, povezane s plačilnimi računi; ukrepe za zagotavljanje neodvisnosti spletnih mest, na katerih je objavljena primerjava provizij za storitve, povezane s plačilnimi računi na ravni držav članic, in naročilo takšnih spletnih mest, če ta še niso na voljo; ter zahtevo, da ponudniki plačilnih storitev vsaj enkrat letno zagotovijo naknadne informacije o provizijah, zaračunanih potrošnikom za njihove plačilne račune.

Ocena učinka je pokazala tudi, da je mobilnost plačilnih računov v EU še vedno omejena. Delni razlog za to so nezadostne in pogosto neskladne informacije o postopku zamenjave računov ter nezadostna pomoč, ki jo ponujajo uslužbenci ponudnikov plačilnih storitev. Stranke pogosto menijo, da je zamenjava računov draga ali zamudna; poleg tega pogosto ni jasno, koliko časa bo trajal postopek in kaj se bo zgodilo z direktnimi obremenitvami/krediti v „prehodnem obdobju“ (tj. v obdobju od odprtja novega računa do prenosa vseh periodičnih plačil na nov račun). Poleg tega se roki, določeni v skupnih načelih, pogosto ne upoštevajo.

Ocena učinka je pokazala tudi, da ni na voljo skupnega okvira, ki bi omogočal čezmejno zamenjavo računov ali primerljivost provizij za plačilne račune. Kljub znatnemu potencialnemu povpraševanju lahko potrošnike odvrča zapletenost postopka v praksi. Na popolnoma delujočem notranjem trgu bi primerljive informacije o cenah plačilnih računov v EU omogočile večjo izbiro za potrošnike ter nacionalno in čezmejno zamenjavo računov.

Komisija je glede na zgornja vprašanja in na podlagi celovite ocene razpoložljivih možnosti ugotovila, da je treba za boljše delovanje postopka zamenjave računov sprejeti ukrepe, v skladu s katerimi bi določbe skupnih načel o zamenjavi računov postale pravno zavezujoče. Poleg tega bi bilo treba s takšnimi ukrepi razširiti področje uporabe skupnih načel z njihovo razširitvijo na čezmejno zamenjavo računov. To bo prispevalo k temu, da bodo ponudniki plačilnih računov potrošnikom zagotovili jasne in razumljive informacije, na podlagi česar bodo lahko potrošniki ugotovili, kateri plačilni račun najbolj ustreza njihovim potrebam. Poleg tega bodo imeli potrošniki, ki se bodo na podlagi takšnih informacij odločili za zamenjavo računa, na voljo postopek zamenjave računov.

Kar zadeva dostop, je bilo na podlagi ocene učinka ugotovljeno, da je treba sprejeti zavezujočo evropsko zakonodajo za zagotovitev pravice dostopa do osnovnega plačilnega računa vsem potrošnikom EU. Plačilnega računa še nima 58 milijonov potrošnikov v EU. Ugotovljeno je bilo, da je glavnih razlogov za to več, vključno z neustreznim regulativnim okvirom v EU, zavrnitvijo zaradi državljanstva ali neobstoja stalnega prebivališča, visoko ceno računa ter pomanjkljivo finančno izobrazbo in ozaveščenostjo potrošnikov ter majhnim zaupanjem v finančni sistem.

V oceni učinka je bilo obravnavanih več možnosti in podmožnosti politike.¹¹ Ugotovljeno je bilo, da je najprimernejši ukrep politike za obravnavo ugotovljenega vprašanja določitev pravne obveznosti, v skladu s katero morajo države članice vsem potrošnikom zagotoviti pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa. Značilnosti osnovnih plačilnih računov iz priporočila bi bilo treba razširiti ter vanje vključiti spletno bančništvo in spletno nakupovanje.

¹¹ Delovni dokument služb Komisije (ocena učinka, odstavek 7, str. 56).

Z novimi ukrepi se bodo izboljšale razpoložljivost, dostopnost in cenovna sprejemljivost osnovnih plačilnih storitev. Tako naj bi se bistveno zmanjšala izguba za potrošnike, okrepila finančna in socialna vključenost, izboljšalo zaupanje potrošnikov, spodbudila njihova čezmejna mobilnost in popolno sodelovanje čim večjega števila potrošnikov na notranjem trgu.

Ocena učinka je bila 27. julija 2012 prvič predložena odboru za oceno učinka. Odbor je zahteval ponovno predložitev z dodatnimi informacijami o opredelitvi problema, o vidikih subsidiarnosti ter kritično oceno sorazmernosti in dodane vrednosti EU predstavljenih možnosti, ki vključujejo zavezujoče ukrepe. Odbor je zahteval tudi izboljšano predstavitev možnosti in njihovih pričakovanih vplivov ter bolj dosledno sklicevanje na stališča različnih zainteresiranih strani v celotnem poročilu. Ocena učinka je bila ponovno predložena 29. oktobra 2012. Odbor je 28. novembra navedel, da ne more izdati pozitivnega mnenja, ter je predlagal nekatere dodatne spremembe, zlasti v zvezi z vprašanjem čezmejne zamenjave računov. Službe Komisije so zato uvedle dodatne spremembe besedila, pri čemer so med drugim okrepile medsebojne povezave med težavnimi področji, pojasnile nadnacionalno razsežnost problema ter zagotovile nadaljnje podrobnosti o stališčih zainteresiranih strani in dodatne informacije v zvezi z vprašanjem čezmejne zamenjave računov.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

3.1. Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Kot je pojasnjeno zgoraj, je cilj vzpostavitve okvira na ravni EU na področjih, zajetih v tem predlogu, odpraviti preostale ovire za prosti pretok plačilnih storitev in bolj na splošno tudi za prosti pretok blaga, oseb, storitev in kapitala, za katere je ključen popolnoma integriran in razvit enotni trg plačilnih storitev. Predlog preprečuje tudi kakršno koli nadaljnjo razdrobljenost enotnega trga, do katere bi lahko prišlo, če bi države članice sprejele neenotne in neusklajene regulativne ukrepe na tem področju.

3.2. Načelo subsidiarnosti

V skladu z načelom subsidiarnosti se lahko ukrep EU uporabi le, če pričakovanih ciljev ne morejo doseči države članice same. Ukrepanje EU je potrebno za izboljšanje pravilnega delovanja notranjega trga in preprečevanje izkrivljanja konkurence na področju bančništva na drobno.

Različni regulativni okviri ali neobstoj takih okvirov ovira čezmejni vstop. Pobuda EU bo bolje obravnavala dejavnike, ki onemogočajo poslovanje ali povečujejo stroške poslovanja v drugi državi članici v primerjavi s stroški, ki jih imajo domači ponudniki storitev. Kreditne institucije, ki želijo poslovati v tujini, morajo izpolnjevati različne zahteve, hkrati pa ne morejo v celoti izkoristiti ekonomije obsega pri razvoju postopkov in pri dejavnostih na področjih, kot so zaledne dejavnosti.

Majhna mobilnost strank na splošno in zlasti neučinkoviti mehanizmi zamenjave računov ustvarjajo ovire za nove udeležence na trgu pri pridobivanju novih strank. Zaradi neukrepanja ali ukrepanja držav članic lahko nastanejo različni predpisi, ki lahko prispevajo k nekonkurenčnim trgov in neenakim ravnom varstva potrošnikov v EU. Vendar bodo skupna merila za delovanje bančnega sektorja na drobno, določena na ravni EU, potrošnikom zagotovila informacije, ki so potrebne za sprejemanje ozaveščenih odločitev. To pa bo prispevalo k okrepitvi konkurence in učinkovitemu dodeljevanju sredstev na trgu EU za finančne storitve na drobno, kar bo koristilo podjetjem in potrošnikom.

Poleg tega bodo konkurenčni pogoji v EU potrošnikom omogočili sodelovanje v e-trgovini in na digitalnem trgu, s tem pa uporabo privlačnejših produktov in storitev v drugih državah članicah. Samoregulativne pobude v zvezi s preglednostjo bančnih provizij in zamenjavo računov so bile preskušene, vendar so se izkazale za nezadovoljive in neučinkovite. Zlasti v zvezi z dostopom do osnovnih plačilnih računov pa je bilo nezadostno tudi izvajanje priporočila iz leta 2011 o dostopu do osnovnega plačilnega računa. Pravila o dostopu so v celotni EU torej neenotna in se v bližnji prihodnosti verjetno ne bodo spremenila, zlasti ob upoštevanju svetovnih finančnih pretresov in omejevanja dejavnosti na nacionalne trge.

3.3. Načelo sorazmernosti

Ukrepi v okviru ukrepanja na ravni EU so omejeni le na ukrepe, ki so nujni za doseganje navedenih ciljev. Elementi paketa so dopolnilni in zagotavljajo ustrezno ravnovesje med uspešnostjo pri zagotavljanju popolnoma delujočega notranjega trga za finančne storitve na drobno z visoko ravnjo varstva potrošnikov in potrebnim upoštevanjem učinkovitosti.

Kar zadeva preglednost in primerljivost provizij za plačilne račune, je v predlogu predlagan prilagodljiv pristop, na primer z zagotavljanjem standardizirane terminologije na nacionalni ravni in standardizacijo terminologije na ravni EU, in sicer le na področjih, na katerih je to mogoče. V zvezi z zamenjavo računov je za čezmejno zamenjavo plačilnih računov dovoljen dvakrat daljši čas (ta določba bo pregledana čez 5 let). Medtem ko ta pobuda v zvezi z dostopom določa pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa, omogoča državam članicam znatno prilagodljivost pri določanju, kako naj se dostop izvaja.

Kar zadeva diskriminacijo na podlagi stalnega prebivališča, predlog vključuje splošno določbo, ki temelji na pristopu iz člena 20 Direktive 2006/123/ES v zvezi z nefinančnimi storitvami. Natančnejša obveznost je določena le za osnovne plačilne račune.

Konkurenčne pogoje v celotni EU bo z omejevanjem stroškov in povečanjem možnosti za ekonomije obsega za ponudnike računov, ki želijo poslovati v tujini, zagotovila le zavezujoča zakonodaja. Čeprav sprejetje zavezujoče zakonodaje pomeni za zainteresirane strani časovno in finančno breme izvajanja, bo to breme podobno bremenu, povezanem s priporočilom ali samoregulacijo, če se bo zakonodaja pravilno izvajala.

3.4. Izbira instrumenta

Predlagani instrument: direktiva.

Poskusi, da bi obravnavali vprašanja primerljivosti provizij za plačilne račune in zamenjavo računov s samoregulativnimi ukrepi, so bili večinoma neuspešni. V večini primerov je bilo ugotovljeno, da je izvajanje skupnih načel v zvezi z zamenjavo plačilnih računov v državah članicah nezadovoljivo. Glavni razlog za to je lahko pomanjkanje ukrepov za spremljanje in izvrševanje v okviru samoregulativnega pristopa. Neuspešno je bilo tudi prizadevanje za razvoj pobude za samoregulacijo v sodelovanju z zadevnim sektorjem, da bi se povečala primerljivost provizij za plačilne račune. Samoregulacija torej ne bi bila učinkovita rešitev.

Skladnost s priporočilom Komisije o dostopu do osnovnega plačilnega računa je bila prav tako večinoma nezadostna. Priporočilo so na splošno izpolnjevale le tri države članice, več kot polovica držav članic pa ni imela vzpostavljenega nobenega okvira za spodbujanje pravice do dostopa. Podobno kot pri primerljivosti, preglednosti in zamenjavi računov se je izkazalo, da je nezavezujoči ukrep neuspešen.

Uvedba zavezujočega ukrepa je najučinkovitejši in najuspešnejši način za doseganje opredeljenih ciljev. Le z zavezujočim zakonodajnim instrumentom se lahko zagotovi, da bodo možnosti politike uvedene v vseh 27 državah članicah in da bodo predpisi izvršljivi. Direktiva omogoča upoštevanje nacionalnih posebnosti na trgu plačilnih računov. To bi prispevalo k zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za potrošnike in podjetja v celotni EU.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun EU ali agencij EU.

5. NEOBVEZNI ELEMENTI

5.1. Klavzula ponovnega pregleda/revizijska klavzula/samoderogacijska klavzula

Predlog vsebuje klavzulo ponovnega pregleda.

5.2. Evropski gospodarski prostor

Predlagani akt se nanaša na notranji trg in ga je zato treba razširiti na Evropski gospodarski prostor.

5.3. Podrobna obrazložitev predloga

V kratkem povzetku, ki sledi, je predstavljena glavna vsebina Direktive, da se olajša postopek sprejemanja odločitev.

Člen 1 (vsebina in področje uporabe) določa področje uporabe Direktive.

V členu 2 (opredelitev pojmov) so opredeljeni izrazi, ki se uporabljajo v Direktivi.

V skladu s členom 3 (Seznam najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija, in standardizirana terminologija) morajo države članice pripraviti seznam najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija, in standardizirane terminologije za te storitve.

V skladu s členom 4 (Dokument z informacijami o provizijah in glosar) morajo države članice določiti obveznost ponudnikov plačilnih storitev, da potrošnikom zagotovijo seznam najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere je treba na nacionalni ravni plačevati provizijo, iz člena 3 in s tem povezanih provizij. Te informacije je treba zagotoviti v standardni obliki. V skladu s to določbo morajo države članice določiti tudi obveznost ponudnikov plačilnih storitev, da potrošnikom dajo na voljo glosar, ki vsebuje vsaj storitve, vključene na seznam.

V skladu s členom 5 (Obračun provizij) morajo države članice določiti obveznost ponudnikov plačilnih storitev, da strankam vsaj enkrat letno zagotovijo informacije o vseh zaračunanih provizijah. Te informacije je treba zagotoviti v standardni obliki.

Člen 6 (Pogodbene in poslovne informacije) določa, da morajo ponudniki plačilnih storitev pri zagotavljanju pogodbenih in poslovnih informacij po potrebi uporabiti standardizirano terminologijo iz člena 3.

V skladu s členom 7 (Primerjalna spletna mesta) morajo države članice potrošnikom zagotoviti dostop do vsaj enega spletnega mesta, na katerem je objavljena primerjava provizij za plačilne račune. Države članice vzpostavijo akreditacijsko shemo za zasebne upravljavce.

Člen 8 (Paketne ponudbe) določa, da morajo države članice določiti obveznost ponudnikov plačilnih storitev, da pri ponujanju plačilnega računa skupaj z drugo finančno storitvijo ali produktom kot del paketa strankam zagotovijo potrebne informacije o ločenih sestavnih delih.

V skladu s členom 9 (Zagotavljanje storitve zamenjave računov) morajo države članice določiti splošno obveznost ponudnikov plačilnih storitev, da omogočijo dostop do storitve zamenjave računov vsem potrošnikom, ki imajo odprti račun pri ponudniku plačilne storitve s sedežem v Uniji.

Člen 10 (Storitev zamenjave računov) določa posebne vloge in obveznosti za sprejemne in prenosne ponudnike plačilnih storitev v okviru storitve zamenjave računov.

Člen 11 (Provizije, povezane s storitvijo zamenjave računov) določa načela za zagotavljanje, da so morebitni stroški, povezani s storitvami zamenjave računov, primerni in skladni z nastalimi stroški.

V skladu s členom 12 (Finančne izgube za potrošnika) morajo ponudniki plačilnih storitev potrošnikom povrniti stroške zaradi napake ali zamude, ki jo povzročijo ponudniki plačilnih storitev med storitvijo zamenjave računov. Cilj tega člena je tudi preprečiti nastanek finančnih izgub za potrošnike, ki bi bile posledica napačno usmerjenih kreditnih plačil ali direktnih obremenitev, ki jih izvedejo tretje osebe.

Člen 13 (Informacije o storitvi zamenjave računov) določa, da morajo ponudniki plačilnih storitev potrošnikom dati na voljo informacije o storitvi zamenjave računov.

V skladu s členom 14 (Nediskriminacija) morajo države članice preprečiti diskriminacijo potrošnikov na podlagi njihovega državljanstva ali prebivališča, ko ti zaprosijo za odprtje plačilnega računa ali uporabljajo plačilni račun.

Člen 15 (Pravica dostopa do osnovnega plačilnega računa) določa pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa za potrošnike v kateri koli državi članici. Določa tudi, da morajo države članice določiti vsaj enega ponudnika plačilnih storitev, ki ponuja osnovni plačilni račun.

Člen 16 (Značilnosti osnovnega plačilnega računa) določa seznam plačilnih storitev, ki jih mora vključevati osnovni plačilni račun.

Člen 17 (Povezane provizije) določa, da morajo države članice zagotoviti, da ponudniki plačilnih storitev storitve iz člena 16 ponujajo brezplačno ali z razumno provizijo.

Člen 18 (Okvirne pogodbe in prekinitve) določa, da se Direktiva 2007/64/ES uporablja za osnovne plačilne račune. Vendar določa omejen seznam razlogov, na podlagi katerih lahko ponudnik plačilne storitve prekine okvirno pogodbo za osnovni plačilni račun.

Člen 19 (Splošne informacije o osnovnih plačilnih računih) določa, da morajo države članice zagotoviti vzpostavitev ukrepov za povečanje ozaveščenosti o osnovnih plačilnih računih.

Člen 20 (Pristojni organi) ureja postopke za določitev nacionalnih organov, pristojnih za uporabo določb Direktive.

Člen 21 (Alternativno reševanje sporov) določa, da morajo države članice določiti posebne zahteve za reševanje sporov med potrošniki in ponudniki plačilnih storitev.

Člen 22 (Upravni ukrepi in sankcije) določa, da morajo države članice določiti pravila o sankcijah za kršitve nacionalnih določb, sprejetih za izvajanje te direktive.

V skladu s členoma 23 (Delegirani akti) in 24 (Izvajanje pooblastila) je Komisija pooblaščenca, da sprejme delegirane akte, in določen način uporabe teh pooblastil.

V skladu s členom 25 (Izvedbeni akti) je Komisija pooblaščenca, da sprejme izvedbene akte, in določen način uporabe teh pooblastil.

V členih 26 (Ocenjevanje) in 27 (Klavzula ponovnega pregleda) so določeni mehanizmi za oceno učinkovite uporabe določb Direktive in po potrebi predlagane spremembe takšne ocene.

V skladu s členom 28 (Prenos) morajo države članice sprejeti zakonodajne ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive.

Člen 29 (Začetek veljavnosti) določa datum začetka veljavnosti Direktive.

Člen 30 (Naslovniki) določa, da je ta direktiva naslovljena na države članice.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o primerljivosti provizij, povezanih s plačilnimi računi,
zamenjavi plačilnih računov
in dostopu do osnovnih plačilnih računov**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹³,

po posvetovanju z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov¹⁴,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 26(2) PDEU notranji trg zajema območje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljen prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala. Razdrobljenost notranjega trga škodi konkurenčnosti, rasti in ustvarjanju delovnih mest v Uniji. Odprava neposrednih in posrednih ovir za ustrezno delovanje notranjega trga je bistvena za njegovo uresničevanje. Ukrepanje EU v zvezi z notranjim trgov v sektorju finančnih storitev na drobno je že znatno prispevalo k razvoju čezmejnega delovanja ponudnikov plačilnih storitev, izboljšanju izbire za potrošnike ter povečanju kakovosti in preglednosti ponudb.
- (2) V zvezi s tem Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (v nadaljnjem besedilu: direktiva o plačilnih storitvah) določa osnovne zahteve glede preglednosti provizij, ki jih zaračunajo ponudniki plačilnih storitev za storitve, ki so na voljo v zvezi s plačilnimi računi. To je z določitvijo enotnih pravil o zagotavljanju plačilnih storitev in informacijah, ki jih je treba zagotoviti, znatno olajšalo dejavnost ponudnikov plačilnih storitev, zmanjšalo upravno breme in prispevalo k nižjim stroškom ponudnikov plačilnih storitev.
- (3) Vendar je za izboljšanje in razvoj enotnega trga za bančništvo na drobno mogoče storiti še več. Vzpostavitev popolnoma integriranega trga še vedno ovirajo zlasti

¹² UL C, ..., str. .

¹³ UL C, ..., str. .

¹⁴ UL C xx, xx.xx.xxxx, str. .

pomanjkanje preglednosti in primerljivosti provizij ter težave pri zamenjavi plačilnih računov.

- (4) Sedanji pogoji na enotnem trgu lahko odvrtaajo ponudnike plačilnih storitev od uveljavljanja pravice do ustanavljanja in zagotavljanja storitev v Uniji zaradi težav pri pridobivanju strank ob vstopu na nov trg. Za vstop na nove trge so pogosto potrebne velike naložbe. Te so upravičene le, če ponudnik predvidi zadostne priložnosti in ustrezno povpraševanje potrošnikov. Majhna raven mobilnosti potrošnikov v zvezi s finančnimi storitvami na drobno je predvsem posledica pomanjkanja preglednosti in primerljivosti v zvezi s provizijami in ponudbo storitev ter težav v zvezi z zamenjavo plačilnih računov. Navedeni dejavniki ovirajo tudi povpraševanje. To velja zlasti v čezmejnem smislu.
- (5) Razdrobljenost obstoječih nacionalnih regulativnih okvirov lahko povzroča tudi znatne ovire za uresničevanje enotnega trga na področju plačilnih računov. Obstoječe določbe na nacionalni ravni v zvezi s plačilnimi računi ter zlasti s primerljivostjo provizij in zamenjavo plačilnih računov so neenotne. Kar zadeva zamenjavo računov, dejstvo, da enotni zavezujoči ukrepi na ravni EU niso določeni, prispeva k neenotnim praksam in ukrepom na nacionalni ravni. Te razlike so še bolj izrazite na področju primerljivosti provizij, saj na ravni EU ne obstaja noben ukrep, pri čemer niso sprejeti niti samoregulativni ukrepi. Če bi v prihodnosti te razlike postale večje, saj banke prilagajajo svoje prakse nacionalnim trgov, bi se povečali stroški čezmejnega delovanja glede na stroške domačih ponudnikov, s tem pa bi čezmejno poslovanje postalo manj privlačno. Čezmejna dejavnost na notranjem trgu je prav tako otežena zaradi ovir, s katerimi se srečujejo potrošniki pri odprtju plačilnega računa v tujini. Obstoječa omejevalna merila upravičenosti lahko preprečujejo prosti pretok evropskih državljanov v Uniji. Z zagotavljanjem dostopa do plačilnega računa vsem potrošnikom, bodo ti lahko sodelovali na notranjem trgu ter izkoristili prednosti enotnega trga.
- (6) Poleg tega morebitno povpraševanje po storitvah, povezanih s plačilnimi računi v EU, zdaj še ni v celoti izkoriščeno, saj veliko potencialnih strank še ni odprlo računa, ker je bila njihova vloga zavrnjena ali pa ker niso bili na voljo ustrezni produkti. Večje sodelovanje potrošnikov na notranjem trgu bi dodatno spodbudilo ponudnike plačilnih storitev k vstopu na nove trge. Poleg tega je ustvarjanje pogojev, ki omogočajo dostop vseh potrošnikov do plačilnega računa, nujno, da se spodbudi njihovo sodelovanje na notranjem trgu in se jim omogoči izkoriščanje prednosti enotnega trga.
- (7) Preglednost in primerljivost provizij sta bili obravnavani v samoregulativni pobudi, ki jo je uvedla bančna industrija. Vendar o takšnih smernicah ni bil dosežen končni dogovor. V zvezi z zamenjavo računov skupna načela, ki jih je leta 2008 sprejel Odbor za evropsko bančno industrijo, določajo vzorčni mehanizem za zamenjavo bančnih računov, ki ga ponujajo ponudniki plačilnih storitev v isti državi članici. Vendar je bila zaradi njihove nezavezujoče narave uporaba teh načel v EU nedosledna in neučinkovita. Poleg tega skupna načela obravnavajo le zamenjavo bančnih računov na nacionalni ravni in ne zajemajo čezmejne zamenjave računov. V zvezi z dostopom do osnovnega plačilnega računa je Komisija v Priporočilu 2011/442/EU z dne 18. julija 2011 države članice pozvala, da najpozneje šest mesecev po objavi navedenega priporočila sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njegove uporabe. Glavna načela iz priporočila izpolnjuje le nekaj držav članic.
- (8) Zato je ključno, da se določi enoten sklop pravil za rešitev vprašanja majhne mobilnosti strank in zlasti za izboljšanje primerjave storitev in provizij v zvezi s

plačilnim računom ter za spodbujanje zamenjave plačilnih računov in preprečitev diskriminacije potrošnikov, ki nameravajo kupiti plačilni račun v tujini, na podlagi njihovega prebivališča. Poleg tega je bistveno sprejeti primerne ukrepe za spodbujanje sodelovanja strank na trgu plačilnih računov. Ti ukrepi bodo spodbudili vstop ponudnikov plačilnih storitev na notranji trg in zagotovili enake konkurenčne pogoje ter s tem okrepili konkurenco in učinkovito dodeljevanje sredstev na trgu EU za finančne storitve na drobno, kar bo koristilo podjetjem in potrošnikom. Poleg tega bodo pregledne informacije o provizijah in možnosti zamenjave računov skupaj s pravico dostopa do storitev osnovnega računa omogočile državljanom EU, da se bodo lažje gibal in kupovali v Uniji ter s tem izkoristili prednosti popolnoma delujočega notranjega trga na področju finančnih storitev na drobno in prispevali k njegovemu nadaljnjemu razvoju.

- (9) Ta direktiva se uporablja za plačilne račune potrošnikov. Zato računi podjetij, tudi malih ali mikropodjetij, razen računov v lastnem imenu, niso zajeti v njeno področje uporabe. Poleg tega ta direktiva ne zajema varčevalnih računov, ki lahko imajo bolj omejene možnosti plačil.
- (10) Opredelitve pojmov iz te direktive so usklajene z opredelitvami iz druge zakonodaje Unije, zlasti z opredelitvami iz Direktive 2007/64/ES in Uredbe (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009¹⁵.
- (11) Ključno je, da lahko potrošniki razumejo provizije, na podlagi česar lahko primerjajo ponudbe različnih ponudnikov plačilnih storitev in sprejmejo ozaveščeno odločitev, kateri račun najbolj ustreza njihovim potrebam. Primerjava provizij ni mogoča, kadar ponudniki plačilnih storitev uporabljajo različno terminologijo za enake plačilne storitve in zagotavljajo informacije v različnih oblikah. Standardizirana terminologija skupaj s ciljno usmerjenimi informacijami o provizijah za najbolj reprezentativne plačilne storitve v usklajeni obliki lahko pomaga potrošnikom, da bolje razumejo provizije in jih primerjajo med seboj.
- (12) Potrošnikom bi najbolj koristile informacije, ki so strnjene in jih je preprosto primerjati med različnimi ponudniki plačilnih storitev. Orodja, ki jih imajo na voljo potrošniki za primerjavo ponudb v zvezi s plačilnimi računi, ne bi imela pozitivnega vpliva, če bi čas, potreben za pregledovanje dolgih seznamov provizij za različne ponudbe, prevladal nad koristmi izbire ponudbe, ki pomeni najboljše razmerje med kakovostjo in ceno. V skladu s tem bi bilo treba terminologijo o provizijah standardizirati le za najbolj reprezentativne izraze in opredelitve v državah članicah, da se prepreči tveganje obremenjevanja potrošnikov s preveč informacijami.
- (13) Terminologijo o provizijah bi morali določati nacionalni pristojni organi, s čimer bi se upoštevale posebnosti lokalnih trgov. Storitve bi bilo mogoče šteti za reprezentativne, če bi bilo treba zanje plačati provizijo pri najmanj enem ponudniku plačilnih storitev v državah članicah. Poleg tega bi morala biti, kadar je mogoče, terminologija o provizijah standardizirana na ravni EU, kar bi omogočalo primerjavo v celotni Uniji. Evropski bančni organ (EBA) bi moral pripraviti smernice za pomoč državam članicam pri določanju najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija.

¹⁵ UL L 94, 30.3.2012, str. 22.

- (14) Ko nacionalni pristojni organi pripravijo začasni seznam najbolj reprezentativnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija, ter pogoje in opredelitve, bi jih Komisija morala pregledati, da bi z delegiranimi akti določila storitve, ki so skupne večini držav članic, in zanje predlagala izraze in opredelitve, standardizirane na ravni EU.
- (15) Ponudniki plačilnih storitev bi morali potrošnikom zagotoviti seznam provizij, ki jih zaračunavajo za storitve, navedene v standardizirani terminologiji, da bi jim pomagali preprosto primerjati provizije za plačilne račune na celotnem enotnem trgu. To bi prispevalo tudi k zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za kreditne institucije, ki konkurirajo na trgu plačilnih računov. Dokument z informacijami o provizijah bi moral vsebovati le informacije o najbolj reprezentativnih plačilnih storitvah v vsaki državi članici, v njem pa bi se morali, kadar je ustrezno, uporabljati izrazi in opredelitve, določene na ravni EU. Potrošnikom bi bilo treba zagotoviti glosar z razlago vsaj provizij in storitev, ki so na seznamu, da bi jim pomagali razumeti provizije, ki jih morajo plačati za svoj plačilni račun. Glosar bi moral biti uporabno orodje za spodbujanje boljšega razumevanja pomena provizij, kar bi potrošnikom tudi omogočalo večjo izbiro med ponudbami plačilnih računov. Uvesti bi bilo treba tudi obveznost za ponudnike plačilnih storitev, da vsaj enkrat letno potrošnike obvestijo o vseh provizijah, ki se zaračunajo za njihov račun. Naknadne informacije bi bilo treba posredovati v njim namenjenem povzetku. Zagotoviti bi bilo treba popoln pregled zaračunanih provizij, da bi potrošnik razumel, na kaj se navezujejo odhodki za provizije, in ocenil, ali mora spremeniti potrošniške vzorce ali zamenjati ponudnika. To korist bi še povečale naknadne informacije o provizijah, ki zajemajo enake storitve kot predhodne informacije.
- (16) Za izpolnjevanje potreb potrošnikov bi bilo treba zagotoviti, da so informacije o provizijah za plačilne račune točne, jasne in primerljive. Zato bi morala ta direktiva določati skupne zahteve za predstavitev za dokument z informacijami o provizijah in obračun provizij, s katerimi bi se zagotovilo, da sta razumljiva in primerljiva za potrošnike. Pri vsakem dokumentu z informacijami o provizijah in obračunu provizij bi bilo treba v vsaki državi članici upoštevati enako obliko ter vrstni red točk in naslovov, kar bi potrošnikom omogočilo primerjavo obeh dokumentov ter povečalo razumevanje in uporabo informacij. Dokument z informacijami o provizijah in obračun provizij bi se morala jasno razlikovati od drugih obvestil. Označena bi morala biti s skupnim simbolom.
- (17) Za zagotovitev usklajene uporabe veljavne terminologije na ravni EU v celotni Uniji bi morale države članice določiti obveznost za ponudnike plačilnih storitev, da pri komunikaciji s potrošniki uporabljajo veljavno terminologijo na ravni EU in ostalo nacionalno standardizirano terminologijo, določeno v začasnem seznamu, vključno z dokumentom z informacijami o provizijah in obračunom provizij. Razen pri dokumentu z informacijami o provizijah in obračunu provizij lahko ponudniki plačilnih storitev za opis storitev uporabljajo blagovne znamke.
- (18) Primerjalna spletna mesta so učinkovita sredstva, s katerimi lahko potrošniki ocenijo koristi različnih ponudb plačilnih računov na enem mestu. Zagotovijo lahko pravo ravnovesje med potrebo po jasnosti in jednatosti informacij ter njihovo popolnostjo in celovitostjo, saj omogočajo, da uporabniki pridobijo natančnejše informacije, kadar jih potrebujejo. Prav tako lahko zmanjšajo stroške iskanja, saj potrošnikom informacij ne bo treba zbirati ločeno pri ponudnikih plačilnih storitev.

- (19) Zaradi pridobivanja nepristranskih informacij o bančnih provizijah bi bilo treba potrošnikom omogočiti dostop do primerjalnih spletnih mest, ki so operativno neodvisna od ponudnikov plačilnih storitev. Zato bi morale države članice zagotoviti, da je na njihovem ozemlju potrošnikom na voljo vsaj eno takšno spletno mesto. Takšna primerjalna spletna mesta bi lahko upravljali pristojni organi, drugi javni organi in/ali akreditirani zasebni upravljavci. Države članice bi morale vzpostaviti prostovoljno akreditacijsko shemo in tako zasebnim upravljavcem primerjalnih spletnih mest omogočiti, da zaprosijo za akreditacijo v skladu z določenimi merili kakovosti. Uvesti bi bilo treba primerjalno spletno mesto, ki bi ga upravljal pristojni organ ali drugi javni organ, kadar zasebno upravljano spletno mesto ne bi bilo akreditirano. Takšna spletna mesta bi morala prav tako izpolnjevati merila kakovosti.
- (20) Sedanja praksa je, da ponudniki plačilnih storitev ponujajo plačilni račun v paketu z drugimi finančnimi produkti ali storitvami. S to prakso lahko ponudniki plačilnih storitev razširijo svojo ponudbo in med seboj konkurirajo, pozitivna pa je lahko tudi za potrošnike. Vendar je bilo na podlagi študije Komisije o vezavah v finančnem sektorju, ki je bila izvedena leta 2009, ter ustreznih posvetovanj in pritožb potrošnikov ugotovljeno, da lahko ponudniki plačilnih storitev ponujajo bančne račune v paketu s produkti, ki jih potrošniki ne zahtevajo in ki niso bistveni za plačilne račune, na primer skupaj s stanovanjskim zavarovanjem. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da lahko takšne prakse zmanjšujejo preglednost in primerljivost cen, omejujejo izbiro potrošnikov pri nakupu ter negativno vplivajo na njihovo mobilnost. Zato bi morale države članice zagotoviti, da ponudniki plačilnih storitev, ki ponujajo plačilne račune v paketu, potrošnikom ločeno zagotovijo informacije o veljavnih provizijah za plačilni račun in vse druge finančne storitve, vključene v paket. Te obveznosti ne bi smele veljati za storitve, ki so naravno povezane z uporabo plačilnega računa, kot so dvigi gotovine, elektronske transakcije ali plačilne kartice. Zato bi morale biti te storitve izključene iz te določbe.
- (21) Potrošniki zamenjajo račun le, če postopek ne povzroči pretiranega upravnega in finančnega bremena. Postopek prenosa plačilnega računa k drugemu ponudniku plačilnih storitev bi moral biti jasen in hiter. Morebitne provizije, ki bi jih ponudniki plačilnih storitev zaračunali v zvezi s storitvijo zamenjave računov, bi morale biti v skladu z dejanskimi stroški, ki jih imajo ponudniki plačilnih storitev. Da se zagotovi pozitiven učinek na konkurenco, bi bilo treba olajšati tudi čezmejne zamenjave računov. Ker je lahko čezmejna zamenjava računov bolj zapletena kot zamenjava računov na nacionalni ravni in morajo ponudniki plačilnih storitev morda prilagoditi in izboljšati svoje notranje postopke, bi bilo treba predvideti daljše roke za čezmejno zamenjavo računov. Potrebo po ohranitvi različnih rokov bi bilo treba oceniti v okviru ponovnega pregleda predlagane direktive.
- (22) Postopek zamenjave računov bi moral biti za potrošnika čim bolj enostaven. V skladu s tem bi morale države članice zagotoviti, da je sprejemni ponudnik plačilnih storitev odgovoren za začetek in upravljanje postopka v imenu potrošnika.
- (23) Potrošnikom bi bilo treba omogočiti, da od sprejemnega ponudnika plačilnih storitev zahtevajo izvedbo zamenjave celotnega obsega ali dela periodičnih plačil ter prenosa preostalih sredstev, pri čemer je zaželeno, da bi bil za to potreben samo en obisk pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev. Zato bi morali potrošniki podpisati enotno pooblastilo za izvajanje omenjenih nalog. Pred podpisom pooblastila bi moral biti potrošnik obveščen o vseh korakih postopka za zamenjavo računov.

- (24) Za uspešno zamenjavo računov je potrebno sodelovanje prenosnega ponudnika plačilnih storitev. Prenosni ponudnik plačilnih storitev bi moral sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev zagotoviti vse informacije, ki se mu zdijo pomembne za obnovitev periodičnih plačil na novem plačilnem računu s strani prenosnega ponudnika plačilnih storitev. Vendar take informacije ne bi smele presegati obsega informacij, ki je potreben za izvedbo zamenjave računov, sprejemni ponudnik plačilnih storitev pa ne bi smel zahtevati nepotrebnih informacij.
- (25) V primeru napačne usmeritve vhodnih kreditnih plačil ali direktnih obremenitev se potrošnikom ne bi smela izreči kazen ali ne bi smela nastati druga finančna škoda. To je zlasti pomembno pri nekaterih kategorijah plačnikov in prejemnikov plačil, kot so izvajalci gospodarskih javnih služb, ki uporabljajo elektronska sredstva (npr. zbirke podatkov) za shranjevanje informacij o računih potrošnikov in izvajanje številnih periodičnih transakcij, ki vključujejo veliko potrošnikov.
- (26) Države članice bi morale zagotoviti, da potrošniki, ki želijo odpreti plačilni račun, niso diskriminirani na podlagi državljanstva ali prebivališča. Pomembno je, da ponudniki plačilnih storitev zagotovijo, da njihove stranke ne uporabljajo finančnega sistema za nezakonite namene, kot so goljufije, pranje denarja ali financiranje terorizma, vendar ne smejo omejevati potrošnikov, ki želijo izkoristiti prednosti enotnega trga s čezmejnimi nakupom plačilnih računov.
- (27) Potrošnikom, ki zakonito prebivajo v Uniji in nimajo plačilnega računa v kateri od držav članic, bi moralo biti omogočeno, da v navedeni državi članici odprejo in uporabljajo osnovni plačilni račun. Da se zagotovi kar najširši dostop do takih računov, bi morali imeti potrošniki dostop do njih ne glede na finančne okoliščine, kot je brezposelnost ali osebni stečaj, in ne glede na njihovo prebivališče. Poleg tega bi bilo treba pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa v kateri koli državi članici odobriti v skladu z zahtevami iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma¹⁶, zlasti kar zadeva dolžnost skrbnosti pri ugotavljanju identitete strank.
- (28) Države članice bi morale zagotoviti, da vsaj en ponudnik plačilnih storitev potrošnikom ponuja osnovni plačilni račun. Dostop ne bi smel biti pretirano zahteven in potrošnikom ne bi smel povzročiti prekomernih stroškov. Zato bi morale države članice upoštevati dejavnike, kot je kraj določenih ponudnikov plačilnih storitev na njihovem ozemlju. Države članice bi morale za zmanjšanje tveganja izključenosti potrošnikov izboljšati izobraževanje na področju ekonomije, vključno v šolah, in se boriti proti prezadolževanju. Poleg tega bi države članice morale spodbujati pobude ponudnikov plačilnih storitev, da se olajša skupno zagotavljanje osnovnih plačilnih računov in izobraževanja na področju ekonomije.
- (29) Za uveljavljanje pravice dostopa do osnovnega plačilnega računa potrošniki ne bi smeli že imeti plačilnega računa na istem ozemlju. Če pri ugotavljanju, ali potrošnik že ima plačilni račun, ne bi bilo mogoče uporabiti elektronskih sistemov, bi morali ponudniki plačilnih storitev sprejeti izjavo potrošnika kot zanesljiv način za potrditev, da še nima plačilnega računa.
- (30) Potrošnikom bi moral biti zagotovljen dostop do različnih osnovnih plačilnih storitev, za katere države članice določijo najmanjše število transakcij, pri čemer upoštevajo potrebe potrošnikov in poslovne prakse v zadevni državi članici. Banke lahko razen za

¹⁶ UL L 309, 25.11.2005, str. 15.

ta seznam minimalnih storitev uporabljajo svoje običajne provizije. Storitve, povezane z osnovnimi plačilnimi računi, bi morale vključevati možnost pologa in dviga gotovine. Z njimi bi lahko potrošniki izvrševali osnovne plačilne transakcije, kot so prejemanje dohodka ali nadomestil, plačevanje računov ali davkov ter nakup blaga in storitev, med drugim z direktno obremenitvijo, kreditnimi plačili in uporabo plačilne kartice. Te storitve bi morale omogočati spletni nakup blaga in storitev ter potrošnikom omogočati, da izvršijo plačilne naloge prek spletnega bančništva ponudnika plačilnih storitev, kadar je to mogoče. Kljub temu osnovni plačilni račun ne bi smel biti omejen na spletno uporabo, saj bi to predstavljalo oviro za potrošnike brez internetnega dostopa. Pri osnovnem plačilnem računu potrošniki ne bi smeli imeti možnosti prekoračitve pozitivnega stanja. Države članice pa lahko dovolijo, da ponudniki plačilnih storitev za osnovne plačilne račune omogočijo ponudbo minimalne prekoračitve za zelo nizke zneske.

- (31) Da se dostop do osnovnih plačilnih računov zagotovi čim bolj raznoliki skupini potrošnikov, bi morali biti osnovni plačilni računi brezplačni ali z razumno provizijo. Poleg tega bi morali biti razumni kakršni koli dodatni stroški potrošnika v primeru neizpolnjevanja pogojev iz pogodbe. Države članice bi morale na podlagi nacionalnih okoliščin določiti, kaj so razumni stroški. Za zagotovitev usklajenega in učinkovitega izvajanja načela razumnih stroškov bi morala EBA izdati smernice o splošnih merilih, določenih s to direktivo.
- (32) Ponudnik plačilnih storitev bi moral zavrniti odprtje osnovnega plačilnega računa ali prekiniti pogodbo za osnovni plačilni račun samo v posebnih okoliščinah, kot je neupoštevanje zakonodaje o pranju denarja in financiranju terorizma ali preprečevanju in preiskovanju kaznivih dejanj. Tudi v teh primerih bi bila lahko zavrnitev upravičena le, če potrošnik ne bi izpolnjeval določb navedene zakonodaje in ne, ker bi bil postopek za preverjanje izpolnjevanja zakonodaje preveč obremenjujoč ali predrag.
- (33) Države članice in ponudniki plačilnih storitev bi morali potrošnikom zagotoviti jasne in razumljive informacije o pravici do osnovnega bančnega računa. Informacije bi morale zajemati glavne značilnosti in pogoje uporabe računa ter korake, ki jih morajo potrošniki upoštevati pri uveljavljanju pravice do odprtja osnovnega plačilnega računa. Potrošniki bi morali biti obveščeni zlasti o tem, da za dostop do osnovnega plačilnega računa nakup dodatnih storitev ni obvezen.
- (34) Države članice bi morale imenovati pristojne organe za zagotavljanje izvajanja te direktive in jim podeliti preiskovalna in izvršilna pooblastila. Imenovani pristojni organi imajo na voljo ustrezna sredstva za opravljanje svojih nalog. Državam članicam bi bilo treba omogočiti, da imenujejo različne pristojne organe za zagotovitev izvajanja različnih obveznosti iz te direktive.
- (35) Potrošniki bi morali imeti dostop do učinkovitih in uspešnih pravnih sredstev za zunajsodno reševanje sporov, ki izhajajo iz pravic in obveznosti, določenih v tej direktivi. Takšen dostop je glede ustreznih pogodbenih sporov zagotovljen že z Direktivo 2013/.../EU. Vendar bi bilo treba potrošnikom omogočiti dostop do pravnih sredstev za zunajsodno reševanje sporov tudi v primeru predpogodbenih sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v tej direktivi, npr. v primeru zavrnitve dostopa do osnovnega plačilnega računa. Za izpolnjevanje določb iz te direktive je potrebna obdelava osebnih podatkov potrošnikov. Tako obdelavo ureja Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov¹⁷.

¹⁷

UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

Zato bi morala biti ta direktiva v skladu s pravili iz Direktive 95/46/ES in nacionalno zakonodajo, s katero se ta pravila izvajajo.

- (36) Za doseganje ciljev iz te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 Pogodbe sprejme akte glede določanja standardizirane terminologije na ravni EU za plačilne storitve, skupne številnim državam članicam, in z njo povezanih opredelitev izrazov.
- (37) Da bi zagotovili enotne pogoje za izvajanje te direktive, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila se nanašajo na opredelitev oblike dokumenta z informacijami o provizijah, njegovega skupnega simbola in vrstnega reda, po katerem so v njem navedene storitve, pa tudi oblike obračuna provizij, njegovega skupnega simbola in vrstnega reda, po katerem so v njem navedene storitve. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije.
- (38) Države članice bi morale v treh letih od začetka veljavnosti te direktive in nato vsaki dve leti pridobiti zanesljive letne statistične podatke o izvajanju ukrepov, sprejetih s to direktivo. Uporabiti bi morale vse ustrezne vire informacij in te informacije sporočiti Komisiji.
- (39) Pregled te direktive bi bilo treba opraviti pet let po začetku njene veljavnosti, da se upoštevajo razvoj trga, kot je pojav novih oblik plačilnih računov in plačilnih storitev, razvoj na drugih področjih zakonodaje Unije ter izkušnje držav članic. Pri pregledu bi bilo treba oceniti, ali sta se s sprejetimi ukrepi izboljšala potrošnikovo razumevanje provizij za plačilne račune in primerljivost plačilnih računov ter ali je bila zamenjava računov poenostavljena. Prav tako bi bilo treba določiti, koliko osnovnih plačilnih računov je bilo odprtih, vključno z računi potrošnikov, ki prej niso imeli bančnega računa. Oceniti bi bilo treba tudi, ali bi bilo treba daljše roke za ponudnike plačilnih storitev, ki zagotavljajo čezmejno zamenjavo računov, ohraniti daljše obdobje. Poleg tega bi bilo treba oceniti, ali zadoščajo določbe o informacijah, ki jih morajo ponudniki plačilnih storitev zagotoviti v zvezi s ponudbo produktov v paketu, in ali so potrebni dodatni ukrepi. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo in po potrebi zakonodajne predloge.
- (40) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (41) Države članice so se v skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije o obrazložitenih dokumentih z dne 28. septembra 2011¹⁸ zavzele, da bodo v utemeljenih primerih obvestilu o svojih ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, ki bodo pojasnjevali razmerje med sestavnimi deli Direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takšnih dokumentov v primeru te direktive upravičeno –

¹⁸

UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

VSEBINA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV

POJMOV

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta direktiva določa pravila o preglednosti in primerljivosti provizij, zaračunanih potrošnikom za njihove plačilne račune znotraj Evropske unije, ki jih zagotavljajo ponudniki plačilnih storitev, ki se nahajajo v Uniji, in pravila o zamenjavi plačilnih računov znotraj Unije.
2. Ta direktiva določa tudi okvir za pravila in pogoje, po katerih države članice zagotovijo pravico potrošnikov do odprtja in uporabe osnovnih plačilnih računov v Uniji.
3. Odprtje in uporaba osnovnega plačilnega računa iz te direktive sta skladna z določbami poglavja II Direktive 2005/60/ES.
4. Ta direktiva se uporablja za ponudnike plačilnih storitev iz Unije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki deluje zunaj okvira svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
- (b) „plačilni račun“ pomeni račun, voden v imenu enega ali več uporabnikov plačilnih storitev, ki se uporablja za izvrševanje plačilnih transakcij;
- (c) „plačilna storitev“ pomeni plačilno storitev, kakor je opredeljena v členu 4(3) Direktive 2007/64/ES;
- (d) „plačilna transakcija“ pomeni dejanje pologa, prenosa ali dviga sredstev, ki ga odredi plačnik ali prejemnik plačila, neodvisno od osnovnih obveznosti med plačnikom in prejemnikom plačila;
- (e) „ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, kakor je opredeljen v členu 4(9) Direktive 2007/64/ES;
- (f) „plačilni instrument“ pomeni plačilni instrument, kakor je opredeljen v členu 4(23) Direktive 2007/64/ES;
- (g) „prenosni ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, od katerega so prenesene informacije o vseh ali nekaterih periodičnih plačilih;
- (h) „sprejemni ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, h kateremu so prenesene informacije o vseh ali nekaterih periodičnih plačilih;
- (i) „plačnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ima odprt plačilni račun in privoli v izvedbo plačilnega naloga s tega plačilnega računa ali, če plačilni račun plačnika ne obstaja, fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog za prenos na plačilni račun prejemnika plačila;

- (j) „prejemnik plačila“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je predvideni prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije;
- (k) „provizije“ pomenijo morebitne stroške, ki jih mora potrošnik plačati ponudniku plačilnih storitev za zagotavljanje plačilnih storitev ali za transakcije, izvedene na plačilni račun;
- (l) „trajni nosilec podatkov“ pomeni vsak instrument, ki potrošniku ali ponudniku plačilnih storitev omogoča, da njemu osebno namenjene informacije shrani tako, da so mu dostopne za prihodnje potrebe za obdobje, ki je ustrezno za namene informiranja, in ki omogoča nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij;
- (m) „zamenjava“ pomeni prenos informacij o vseh ali nekaterih trajnih nalogih za kreditna plačila, periodične direktne obremenitve in periodična vhodna kreditna plačila, izvršena na plačilni račun, s prenosom pozitivnega stanja sredstev na računu z enega plačilnega računa na drugega ali brez takšnega prenosa na potrošnikovo zahtevo od enega ponudnika plačilnih storitev k drugemu ali zaprtje tega računa;
- (n) „direktna obremenitev“ pomeni plačilno storitev, pri kateri se obremeni plačilni račun plačnika, pri čemer plačilno transakcijo odredi prejemnik plačila na podlagi plačnikove privolitve;
- (o) „kreditno plačilo“ pomeni nacionalno ali čezmejno plačilno storitev knjiženja v dobro plačilnega računa prejemnika plačila na podlagi plačilne transakcije ali serije plačilnih transakcij s plačilnega računa plačnika, ki jo opravi ponudnik plačilnih storitev, ki vodi plačilni račun plačnika na podlagi navodil, ki mu jih daje plačnik;
- (p) „trajni nalog“ pomeni storitev rednega knjiženja v dobro na plačilnem računu prejemnika plačila na podlagi serije plačilnih transakcij s plačilnega računa plačnika, ki jo izvrši ponudnik plačilnih storitev, ki vodi plačilni račun plačnika na podlagi navodil, ki mu jih daje plačnik;
- (q) „sredstva“ pomenijo bankovce in kovance, knjižni denar in elektronski denar, kakor je opredeljen v členu 2(2) Direktive 2009/110/ES¹⁹;
- (r) „okvirna pogodba“ pomeni pogodbo o plačilnih storitvah, ki ureja izvršitev enkratne plačilne transakcije ali več zaporednih plačilnih transakcij v prihodnosti in lahko vsebuje obveznost in pogoje za odprtje plačilnega računa.

¹⁹ UL L 267, 10.10.2009, str. 7.

POGLAVJE II

PRIMERLJIVOST PROVIZIJ, POVEZANIH S PLAČILNIMI RAČUNI

Člen 3

Seznam najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija, in standardizirana terminologija

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi iz člena 20 pripravijo začasni seznam najmanj 20 plačilnih storitev, ki predstavljajo najmanj 80 % najbolj reprezentativnih plačilnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje provizija. Seznam vključuje izraze in opredelitve za vsako določeno storitev.
2. V odstavku 1 pristojni organi upoštevajo storitve:
 - (1) ki jih potrošniki najpogosteje uporabljajo v povezavi s svojim plačilnim računom;
 - (2) ki za potrošnike predstavljajo najvišje stroške na storitev;
 - (3) ki za potrošnike predstavljajo najvišje skupne stroške;
 - (4) ki ponudnikom plačilnih storitev prinašajo največji dobiček na storitev;
 - (5) ki ponudnikom plačilnih storitev prinašajo največji skupni dobiček.EBA na podlagi člena 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010 pripravi smernice kot pomoč pristojnim organom.
3. Države članice o začasnih seznamih iz odstavka 1 Komisijo obvestijo v 6 mesecih od začetka veljavnosti te direktive.
4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov skladu s členom 24 o določanju standardizirane terminologije EU na podlagi začasnih seznamov, predloženih v skladu z odstavkom 3, za plačilne storitve, ki so skupne vsaj večini držav članic. Standardizirana terminologija EU bo vključevala skupne izraze in opredelitve za skupne storitve.
5. Po objavi delegiranih aktov iz odstavka 4 v Uradnem listu Evropske unije vsaka država članica standardizirano terminologijo EU, sprejeto v skladu z odstavkom 4, nemudoma vključi na začasni seznam iz odstavka 1 in ta seznam objavi.

Člen 4

Dokument z informacijami o provizijah in glosar

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev pred sklenitvijo pogodbe za plačilni račun s potrošnikom temu potrošniku zagotovijo dokument z informacijami o provizijah, ki vsebuje seznam najbolj reprezentativnih storitev iz člena 3(5) in ustrezne provizije za vsako storitev.
2. Kadar je ena ali več plačilnih storitev iz odstavka 1 na voljo v paketu finančnih storitev, dokument z informacijami o provizijah razkriva, katere storitve iz odstavka 1 so vključene v paket, kakšna je provizija za celotni paket in kakšna je provizija za katero koli storitev, ki ni navedena v odstavku 1.

3. Naslov „dokument z informacijami o provizijah“ je jasno naveden na zgornjem delu prve strani dokumenta z informacijami o provizijah poleg skupnega simbola, s katerim se zadevni dokument razlikuje od drugih dokumentov.
4. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev potrošnikom dajo na voljo glosar, ki vključuje vsaj seznam plačilnih storitev iz odstavka 1 in z njimi povezane opredelitve pojmov.
5. Države članice določijo obveznost ponudnikov plačilnih storitev za zagotovitev, da se v glosarju uporablja jasen, nedvoumen in poljuden jezik.
6. Ponudniki plačilnih storitev omogočijo, da sta dokument z informacijami o provizijah in glosar vedno brezplačno na voljo na trajnem nosilcu podatkov v prostorih, dostopnih potrošnikom, in v elektronski obliki na spletnih mestih ponudnikov.
7. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 26, ki določajo obliko dokumenta z informacijami o provizijah, njegov skupni simbol in vrstni red, po katerem so v dokumentu z informacijami o provizijah navedene storitve iz člena 3(5).

Člen 5

Obračun provizij

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev potrošniku vsaj enkrat letno izdajo obračun vseh provizij, zaračunanih za njegov plačilni račun.
2. V obračunu iz odstavka 1 so navedene naslednje informacije:
 - (a) provizija na enoto, zaračunana za vsako storitev, kolikokrat je bila storitev uporabljena v določenem obdobju in datum, ko je bila storitev uporabljena;
 - (b) skupni znesek provizij, zaračunanih za vsako storitev, opravljeno v določenem obdobju;
 - (c) skupni znesek provizij, zaračunanih za vse storitve, opravljene v določenem obdobju.
3. Naslov „obračun provizij“ je jasno naveden na zgornjem delu prve strani obračuna provizij poleg skupnega simbola, s katerim se zadevni dokument razlikuje od drugih dokumentov.
4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 26, ki določajo obliko obračuna provizij, njegov skupni simbol in vrstni red, po katerem so v obračunu provizij navedene storitve iz člena 3(5).

Člen 6

Pogodbene in poslovne informacije

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev v svojih pogodbenih in poslovnih informacijah, kadar je ustrezno, uporabljajo izraze in opredelitve s seznama najbolj reprezentativnih plačilnih storitev iz člena 3(5).
2. Ponudniki plačilnih storitev lahko v svojih pogodbenih in poslovnih informacijah za storitve uporabljajo blagovne znamke, če navedejo ustrezni izraz s seznama iz

člena 3(5), kadar je ustrezno. Ponudniki plačilnih storitev ne uporabljajo blagovnih znamk v dokumentu z informacijami o provizijah ali v obračunu provizij.

Člen 7

Primerjalna spletna mesta

1. Države članice v skladu z odstavkoma 2 in 3 zagotovijo, da imajo potrošniki dostop do najmanj enega spletnega mesta, na katerem je objavljena primerjava provizij, ki jih ponudniki plačilnih storitev zaračunajo za storitve, povezane s plačilnimi računi na nacionalni ravni.
2. Države članice vzpostavijo prostovoljno akreditacijsko shemo za spletna mesta, na katerih je objavljena primerjava provizij, ki jih ponudniki plačilnih storitev zaračunajo za storitve, povezane s plačilnimi računi, in ki jih upravljajo zasebni upravljavci. Za pridobitev akreditacije morajo primerjalna spletna mesta, ki jih upravljajo zasebni upravljavci:
 - (a) biti operativno neodvisna od vseh ponudnikov plačilnih storitev;
 - (b) biti napisana v preprostem jeziku in na njih morajo biti, kadar je ustrezno, uporabljeni izrazi iz člena 3(5);
 - (c) zagotavljati najnovejše informacije;
 - (d) zagotavljati dovolj širok pregled trga plačilnih računov;
 - (e) omogočati učinkovit postopek poizvedbe in obravnave pritožb.
3. Kadar v skladu z odstavkom 2 ni akreditirano nobeno spletno mesto, države članice zagotovijo, da se vzpostavi spletno mesto, ki ga upravlja pristojni organ iz člena 20 ali kateri koli drug pristojni javni organ. Kadar je spletna stran v skladu z odstavkom 2 akreditirana, se države članice lahko odločijo, da vzpostavijo dodatno spletno mesto, ki ga upravlja pristojni organ iz člena 20 ali kateri koli drug pristojni javni organ. Spletna mesta, ki jih pristojni organ upravlja v skladu z odstavkom 1, so skladna z odstavkom 2(a) do (e).
4. Države članice imajo pravico zavrniti ali odvzeti akreditacijo zasebnim upravljavcem, kadar ne izpolnjujejo obveznosti iz odstavka 2.
5. Države članice zagotovijo, da so potrošnikom na voljo zadostne informacije o spletnih mestih iz odstavka 1. To vključuje vzdrževanje javno dostopnega registra akreditiranih primerjalnih spletnih mest, kadar je ustrezno.

Člen 8

Računi v paketu

1. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev, kadar plačilni račun ponuja z drugo storitvijo ali produktom kot del paketa, potrošnika obvesti, ali lahko plačilni račun kupi ločeno, in zagotovi ločene informacije o stroških in provizijah, ki veljajo za posamezne produkte in storitve v paketu.
2. Odstavek 1 se ne uporablja, kadar so s plačilnim računom ponujene le plačilne storitve, opredeljene v členu 4(3) Direktive 2007/64/ES.

POGLAVJE III ZAMENJAVA

Člen 9

Zagotavljanje storitve zamenjave računov

Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev vsakemu potrošniku, ki ima odprt plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev znotraj Unije, zagotovijo storitev zamenjave računov, kot jo določa člen 10.

Člen 10

Storitev zamenjave računov

1. Države članice zagotovijo, da storitev zamenjave računov izvede sprejemni ponudnik plačilnih storitev in da je ta v skladu s pravili iz odstavkov 2 do 7.
2. Storitev zamenjave računov izvede sprejemni ponudnik plačilnih storitev. Sprejemni ponudnik plačilnih storitev za izvedbo storitve zamenjave računov zahteva pisno pooblastilo potrošnika. S pooblastilom potrošnik prenosnemu ponudniku plačilnih storitev zagotovi posebno privolitev za izvedbo posameznih nalog iz odstavkov 3(e), in 3(f), sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev pa zagotovi posebno privolitev za izvedbo posameznih nalog iz odstavkov 4(c), 4(d) in 5. Pooblastilo potrošniku omogoča, da od prenosnega ponudnika plačilnih storitev posebej zahteva informacije iz odstavkov 3(a) in 3(b). Pooblastilo določa tudi datum, od katerega se z računa, odprtega pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev, izvajajo periodična plačila.
3. Sprejemni ponudnik plačilnih storitev v enem delovnem dnevu od prejema pooblastila iz odstavka 2 od prenosnega ponudnika plačilnih storitev zahteva, da opravi naslednje naloge:
 - (a) sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev in potrošniku, če posebej zahteva v skladu z odstavkom 2, posreduje seznam vseh veljavnih trajnih nalogov za kreditna plačila in soglasij za direktne obremenitve, ki jih upravlja plačnikova banka;
 - (b) sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev in potrošniku, če posebej zahteva v skladu z odstavkom 2, posreduje vse razpoložljive informacije o vhodnih kreditnih plačilih in direktnih obremenitvah, ki jih upravlja prejemnik plačila, izvršenih na potrošnikovem računu v zadnjih 13 mesecih;
 - (c) sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev posreduje katere koli dodatne informacije, ki jih sprejemni ponudnik plačilnih storitev potrebuje za izvedbo zamenjave;
 - (d) kadar prenosni ponudnik plačilnih storitev ne zagotovi sistema za samodejno preusmeritev trajnih nalogov in direktnih obremenitev na račun potrošnika, ki ga ima pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev, na datum, določen v pooblastilu, prekliče trajne naloge in preneha sprejemati direktne obremenitve;
 - (e) na podlagi potrošnikove posebne privolitve iz odstavka 2 prenese preostalo pozitivno stanje sredstev na račun, ki ga je potrošnik odprl ali ga ima pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev, na dan, ki ga določi potrošnik; in

- (f) na podlagi potrošnikove posebne privolitve iz odstavka 2 zapre račun, ki ga ima potrošnik pri prenosnem ponudniku plačilnih storitev, na dan, ki ga določi potrošnik.
4. Sprejemni ponudnik plačilnih storitev ob prejemu informacij iz odstavka 3, ki jih je zahteval od prenosnega ponudnika plačilnih storitev, opravi naslednje naloge:
- (a) v sedmih koledarskih dneh določi trajne naloge za kreditna plačila, ki jih je zahteval potrošnik, in jih izvršuje od datuma, določenega v pooblastilu;
 - (b) od datuma, določenega v pooblastilu, sprejema direktne obremenitve;
 - (c) na podlagi potrošnikove posebne privolitve iz odstavka 2 plačnike, ki opravljajo periodična kreditna plačila na potrošnikov plačilni račun, obvesti o podrobnostih potrošnikovega računa pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev. Če sprejemni ponudnik plačilnih storitev nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje plačnika, od potrošnika ali prenosnega ponudnika plačilnih storitev zahteva, da zagotovi manjkajoče informacije;
 - (d) na podlagi potrošnikove posebne privolitve iz odstavka 2 prejemnike plačil, ki za unovčenje sredstev s plačnikovega računa uporabljajo direktne obremenitve, obvesti o podrobnostih potrošnikovega računa pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev in o datumu, po katerem se bodo direktne obremenitve izvrševale z navedenega računa. Če sprejemni ponudnik plačilnih storitev nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje prejemnika plačila, od potrošnika ali prenosnega ponudnika plačilnih storitev zahteva, da zagotovi manjkajoče informacije;
 - (e) kadar se potrošnik odloči, da bo osebno zagotovil informacije iz točk (c) in (d), potrošniku zagotovi navadna pisma s podrobnostmi novega računa in z začetnim datumom, navedenim v pooblastilu.
5. Sprejemni ponudnik plačilnih storitev lahko na podlagi potrošnikove posebne privolitve iz odstavka 2 opravi dodatne naloge, potrebne za izvedbo zamenjave.
6. Prenosni ponudnik plačilnih storitev po prejemu zahteve sprejemnega ponudnika plačilnih storitev opravi naslednje naloge:
- (a) sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev v sedmih koledarskih dneh od prejema zahteve pošlje informacije, navedene v odstavku 3(a), (b) in (c);
 - (b) kadar prenosni ponudnik plačilnih storitev ne zagotovi sistema za samodejno preusmeritev trajnih nalogov in direktnih obremenitev na račun potrošnika, ki ga ima pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev, na datum, ki ga zahteva sprejemni ponudnik plačilnih storitev, prekliče vse trajne naloge in preneha sprejemati direktne obremenitve plačilnega računa;
 - (c) prenese preostalo pozitivno stanje sredstev s plačilnega računa na račun, ki ga ima potrošnik pri sprejemnem ponudniku plačilnih storitev;
 - (d) zapre plačilni račun;
 - (e) v skladu z odstavkom 5 opravi kakršne koli dodatne naloge, potrebne za izvedbo zamenjave.
7. Brez poseganja v člen 55(2) Direktive 2007/64/ES prenosni ponudnik plačilnih storitev ne blokira plačilnih instrumentov pred datumom, za katerega sta se dogovorila s sprejemnim ponudnikom plačilnih storitev.

8. Države članice zagotovijo, da se določbe iz odstavkov 1 do 7 uporabljajo tudi, kadar storitev zamenjave računov izvrši ponudnik plačilnih storitev iz druge države članice.
9. V primeru iz odstavka 8 se dolžina rokov iz odstavkov 3, 4 in 6 podvoji. Ta določba se pregleda v skladu s členom 27.

Člen 11

Provizije, povezane s storitvijo zamenjave računov

1. Države članice zagotovijo, da lahko potrošniki brezplačno dostopajo do svojih osebnih informacij o obstoječih trajnih nalogih in direktnih obremenitvah, ki jih imajo pri prenosnem ali sprejemnem ponudniku plačilnih storitev.
2. Države članice zagotovijo, da prenosni ponudnik plačilnih storitev zagotovi informacije, ki jih sprejemni ponudnik plačilnih storitev zahteva v skladu s členom 10(6)(a), ne da bi potrošniku ali sprejemnemu ponudniku plačilnih storitev za to zaračunal stroške.
3. Države članice zagotovijo, da se morebitne provizije, ki jih prenosni ponudnik plačilnih storitev zaračuna potrošniku za zaprtje plačilnega računa pri njem, določijo v skladu s členom 45(2) Direktive 2007/64/ES.
4. Države članice zagotovijo, da so morebitne provizije, ki jih prenosni ali sprejemni ponudnik plačilnih storitev zaračuna potrošniku za katero koli storitev iz člena 10, razen storitev iz odstavkov 1 do 3, primerne in v skladu z dejanskimi stroški zadevnega ponudnika plačilnih storitev.

Člen 12

Finančne izgube za potrošnike

1. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev, vključen v postopek zamenjave računov, povrne kakršne koli finančne izgube, ki jih potrošnik utrpi zaradi neupoštevanja obveznosti iz člena 10 s strani navedenega ponudnika plačilnih storitev.
2. Potrošniki niso odgovorni za nikakršne finančne izgube, ki nastanejo zaradi napak ali zamud plačnikov ali prejemnikov plačila pri posodobitvi podrobnosti njihovega plačilnega računa.

Člen 13

Informacije o storitvi zamenjave računov

1. Države članice zagotovijo, da dajo ponudniki plačilnih storitev potrošnikom na voljo naslednje informacije o storitvi zamenjave računov:
 - (a) o vlogah prenosnega in sprejemnega ponudnika plačilnih storitev pri vsakem koraku postopka zamenjave računov iz člena 10;
 - (b) o časovnem okviru za dokončanje posameznih korakov;
 - (c) o morebitnih provizijah, zaračunanih za postopek zamenjave računov;
 - (d) kakršne koli informacije, ki jih bo moral zagotoviti potrošnik;
 - (e) o shemi postopkov alternativnega reševanja sporov iz člena 21.

2. Informacije so vedno brezplačno na voljo na trajnem nosilcu podatkov v vseh podružnicah ponudnikov plačilnih storitev, dostopnih potrošnikom, in v elektronski obliki na njihovih spletnih mestih.

POGLAVJE IV DOSTOP DO PLAČILNIH RAČUNOV

Člen 14

Nediskriminacija

Države članice zagotovijo, da potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, niso diskriminirani na podlagi njihovega državljanstva ali prebivališča, kadar zaprosijo za odprtje plačilnega računa v Uniji ali do njega dostopajo.

Člen 15

Pravica dostopa do osnovnega plačilnega računa

1. Države članice zagotovijo, da na njihovem ozemlju vsaj en ponudnik plačilnih storitev potrošnikom ponuja osnovni plačilni račun. Države članice zagotovijo, da osnovnih plačilnih računov ne ponujajo samo ponudniki plačilnih storitev, ki račun zagotavljajo le s spletnim bančništvom.
2. Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, pravico do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa pri ponudniku plačilnih storitev ali ponudnikih, opredeljenih v skladu z odstavkom 1. Ta pravica velja ne glede na potrošnikovo prebivališče. Države članice zagotovijo, da uveljavljanje te pravice ni preveč zapleteno ali obremenjujoče za potrošnika. Pred odprtjem osnovnega plačilnega računa ponudniki plačilnih storitev preverijo, ali potrošnik že ima plačilni račun na njihovem ozemlju.
3. Ponudniki plačilnih storitev ne smejo zavrniti zahtevka za dostop do osnovnega plačilnega računa, razen v naslednjih primerih:
 - (a) kadar potrošnik že ima plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev na njihovem ozemlju, kar mu omogoča uporabo plačilnih storitev iz člena 17(1);
 - (b) kadar niso izpolnjeni pogoji iz poglavja II Direktive 2005/60/ES.
4. Države članice zagotovijo, da v primerih iz odstavka 3 ponudnik plačilnih storitev nemudoma pisno in brezplačno obvesti potrošnika o zavrnitvi, razen če bi bilo takšno razkritje v nasprotju s cilji nacionalne varnostne politike ali javnega reda.
5. Države članice zagotovijo, da v primerih iz odstavka 3(b) ponudnik plačilnih storitev sprejme ustrezne ukrepe v skladu s poglavjem III Direktive 2005/60/ES.
6. Države članice zagotovijo, da dostop do osnovnega plačilnega računa ni odvisen od nakupa dodatnih storitev.

Člen 16

Značilnosti osnovnega plačilnega računa

1. Države članice zagotovijo, da osnovni plačilni račun vključuje naslednje plačilne storitve:

- (a) storitve, ki omogočajo vse postopke, potrebne za odprtje, vodenje in zaprtje plačilnega računa;
 - (b) storitve, ki omogočajo polog denarja na plačilni račun;
 - (c) storitve, ki omogočajo dvige gotovine s plačilnega računa znotraj Unije;
 - (d) izvrševanje naslednjih plačilnih transakcij znotraj Unije:
 - (1) direktne obremenitve;
 - (2) plačilnih transakcij s plačilno kartico, vključno s spletnimi plačili;
 - (3) kreditnih plačil.
2. Države članice za vse storitve iz odstavka 1 določijo najmanjše število transakcij, ki so potrošniku zagotovljene na podlagi plačila morebitne provizije iz člena 17. Najmanjše število transakcij je razumno in v skladu s splošno poslovno prakso v zadevni državi članici.
3. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik upravlja in izvrši plačilne transakcije iz svojega osnovnega plačilnega računa prek spletnega bančništva ponudnika plačilnih storitev, kadar je to mogoče.
4. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev potrošniku skupaj z osnovnim plačilnim računom ne ponudi možnosti prekoračitve pozitivnega stanja na računu.

Člen 17

Povezane provizije

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev storitve iz člena 16 ponudijo brezplačno ali za razumno provizijo.
2. Države članice zagotovijo, da so provizije, zaračunane potrošniku zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz okvirne pogodbe, razumne.
3. Države članice zagotovijo, da pristojni organi na podlagi enega ali več naslednjih meril določijo, kaj je razumna provizija:
- (a) nacionalnih stopenj prihodka;
 - (b) povprečnih stroškov, povezanih s plačilnimi računi v zadevni državi članici;
 - (c) skupnih stroškov, povezanih z zagotavljanjem osnovnega plačilnega računa;
 - (d) nacionalnih potrošniških cen.
4. EBA na podlagi člena 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010 pripravi smernice kot pomoč pristojnim organom.

Člen 18

Okvirne pogodbe in prekinitve

1. Za okvirne pogodbe, ki zagotavljajo dostop do osnovnega plačilnega računa, veljajo določbe Direktive 2007/64/ES, če ni v odstavkih 2 in 3 določeno drugače.
2. Ponudnik plačilnih storitev lahko enostransko prekine okvirno pogodbo, če je izpolnjen vsaj en od naslednjih pogojev:
- (a) potrošnik je račun namerno uporabljal za kriminalne dejavnosti;

- (b) na računu ni bila izvedena nobena transakcija več kot 12 zaporednih mesecev;
 - (c) potrošnik je zavestno predložil netočne informacije, da bi pridobil pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa, pri čemer na podlagi točnih informacij takšne pravice ne bi pridobil;
 - (d) potrošnik nima več zakonitega prebivališča v Uniji ali je v državi članici, kjer že ima osnovni plačilni račun, naknadno odprl še en plačilni račun.
3. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev ob prekinitvi pogodbe za osnovni plačilni račun potrošnika pisno in brezplačno obvesti o razlogih za prekinitve in poda utemeljitev zanj vsaj 2 meseca pred uveljavitvijo prekinitve.

Člen 19

Splošne informacije o osnovnih plačilnih računih

1. Države članice zagotovijo sprejetje ukrepov za povečanje ozaveščenosti javnosti o razpoložljivosti osnovnih plačilnih računov, njihovih cenovnih pogojih, postopkih za uveljavitev pravice dostopa do osnovnih plačilnih računov ter načinov za dostop do alternativnega reševanja sporov.
2. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev potrošnikom dajo na voljo informacije o posebnih značilnostih osnovnega plačilnega računa v ponudbi, z njim povezanih provizijah ter njegovih pogojih uporabe. Države članice zagotovijo tudi, da je potrošnik obveščen, da za dostop do osnovnega plačilnega računa nakup dodatnih storitev ni obvezen.

POGLAVJE V

PRISTOJNI ORGANI IN ALTERNATIVNO REŠEVANJE

SPOROV

Člen 20

Pristojni organi

1. Države članice imenujejo pristojne organe za zagotavljanje in spremljanje učinkovitega upoštevanja te direktive. Navedeni pristojni organi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotavljanje takšnega upoštevanja. Ti pristojni organi so neodvisni od ponudnikov plačilnih storitev. Navedeni pristojni organi so pristojni organi v smislu člena 4(2) Uredbe 1039/2010.
2. Organi iz odstavka 1 imajo vsa potrebna pooblastila za opravljanje svojih nalog. Kadar je za zagotavljanje in spremljanje učinkovitega upoštevanja te direktive pristojnih več organov, države članice zagotovijo, da ti organi tesno sodelujejo in učinkovito opravljajo svoje naloge.
3. Države članice obvestijo Komisijo o imenovanih pristojnih organih iz odstavka 1 eno leto po začetku veljavnosti te direktive. Komisijo obvestijo o kakršni koli delitvi dolžnosti teh organov. O vsaki naknadni spremembi v zvezi z imenovanjem in pristojnostmi navedenih organov nemudoma obvestijo Komisijo.

Člen 21

Alternativno reševanje sporov

Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki dostop do učinkovitih in uspešnih pravnih sredstev za zunajsodno reševanje sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v tej direktivi.

POGLAVJE VI SANKCIJE

Člen 22

Upravni ukrepi in sankcije

Države članice določijo pravila o upravnih ukrepih in sankcijah, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja. Ti upravni ukrepi in sankcije so učinkoviti, sorazmerni in odvračilni.

POGLAVJE VII KONČNE DOLOČBE

Člen 23

Delegirani akti

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 24 glede člena 3(4).

Člen 24

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo iz člena 23 se podeli za nedoločen čas od datuma začetka veljavnosti te direktive.
3. Pooblastilo iz člena 23 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati pooblastilo iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njem določen. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o tem hkrati uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 23, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta delegiranemu aktu v roku 2 mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka oba obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta se ta rok podaljša za 2 meseca.

Člen 25

Izvedbeni akti

1. Pri sprejemanju izvedbenih aktov v skladu s členoma 4 in 5 Komisiji pomaga Evropski odbor za bančništvo, ustanovljen s Sklepom Komisije 2004/10/ES. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 26

Ocenjevanje

Države članice Komisiji prvič po 3 letih od začetka veljavnosti te direktive in nato vsaki 2 leti zagotovijo informacije o naslednjih zadevah:

- (a) spoštovanju določb iz členov 3 do 6 s strani ponudnikov plačilnih storitev;
- (b) številu akreditiranih primerjalnih spletnih mest, vzpostavljenih v skladu s členom 7;
- (c) številu plačilnih računov, ki so bili zamenjani, povprečni proviziji, zaračunani za zamenjavo računov, številu zavrnitev zamenjave računov;
- (d) številu odprtih osnovnih plačilnih računov, številu zavrnitev in razlogih za to ter povezanih stroških.

Člen 27

Klavzula ponovnega pregleda

1. V petih letih od začetka veljavnosti te direktive Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o izvajanju te direktive, ki mu po potrebi priloži predlog.
2. S ponovnim pregledom, ki temelji tudi na informacijah, pridobljenih od držav članic na podlagi člena 26, se oceni, ali naj se seznam storitev, ki so del osnovnega plačilnega računa, spremeni in posodobi glede na razvoj plačilnih sredstev in tehnologije.
3. S ponovnim pregledom se oceni tudi, ali se daljši roki iz člena 10(9) ohranijo daljše obdobje in ali so poleg ukrepov, sprejetih v skladu s členoma 7 in 8 v zvezi s primerjalnimi spletnimi mesti in paketnimi ponudbami, potrebni dodatni ukrepi.

Člen 28

Prenos

1. Države članice najpozneje [eno leto po začetku veljavnosti te direktive] sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji takoj sporočijo besedilo navedenih predpisov.
2. Te predpise začnejo uporabljati eno leto po začetku veljavnosti te direktive.
3. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
4. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 30

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbami.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik